

EPERJESI LAPOK

(FELVIDÉKI SZEMLE)

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor.,
negyedévre 2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fill.
Hirdetési díj: Háromhastós petitor egyszeri hirdetése 15 fill. Többszörös hirdetésekért jutányosabb. Nyilvánt.: minden sor 20 fill.

Az «Eperjesi Széchenyi-kör»
hivatalos közlönye.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Eperjesen, Pó-utca 59-ik szám, Kösch Árpád könyvnyomtató-intézete.
Ide intézendők minden a lap szellemi részét illető közlemények,
valamint a hirdetési díjak is.

Őszinteség és bizalom.

Társaséletünk és érintkezésünk egyik nélkülözhetetlen feltétele az őszinteség és a bizalom. Kölcsönös érintkezésünk lényegileg attól van feltételezve, hogy embertársainkkal a nyelv, a beszéd, vagy az egymással való érintkezés egyéb eszközei segítségével közöljük érzelmeink, gondolataink és akaratelhatározásaink tartalmát, mely közlés viszont a társasélet különböző szükségletei és erkölcsi feladatai által van meghatározva. De ez a közlés csak úgy felel meg a maga rendeltetésének, ha az ember az ő belsejének, érzelmének, gondolatának és akaratának tartalmát híven és igazán tárja fel felebarátja előtt, távol minden tettetéstől és hamisságtól. A belső tartalomnak ily módon való hű feltárásában áll az őszinteség, minta-nyíltság és az igazszívűség erénye, mely — mint ilyen — legelső feltétele az emberek társas együttélésének, együttmunkálkodásának és érintkezésének, s a melylyel már a kölcsönös felebaráti tisztelet- és szeretetből kifolyólag tartozik minden ember az ő felebarátjának. Az őszinteség erénye nélkül nincs erkölcsi és értelmi tökéletesedés s nincs alap és tér, a melyen a jog és az erkölcsiség gyökeret verhetne. Mint a becsület és az igazságszeretet erénye rokon, a józan okossággal és a bölcseséggel, és sok tekintetben az erkölcsi jellem díszeként tekintendő.

Ennek ellentéte a hazugság és a színlelés. A hazugság az a vétek, a melyben az ember a maga belső életének valódi tartalmát, tehát érzelmeit, gondolatait és szándékait felebarátai előtt nemcsak eltakarja, hanem azoknak tudatosan és szándékosan a valóságtól egészen elütő tartalommal oly modorban és azzal a céllal ad kifejezést, hogy azt mások igazságnak

vegyék, úgy, hogy a hazugságnak célja másoknak tévútra vezetése. A hazugság tehát a romlott lelkiület megnyilatkozása, a melynek egész valója csalás, tettetés, ármány, ámitás és czudar önzés. S a mi a hazugságban beszéd által történik, ugyanaz történik a színlelésben jelek, cselekedetek s az ember egész magaviselete által. Úgy a hazugság, mint a színlelés egyenes megtagadása az ember személyes méltóságának s a köteles felebaráti tiszteletnek és szeretetnek.

A mint az emberek társaséletében az egymás iránti őszinteség egyik legfőbb kötelességünk, épp úgy másrészt a társas érintkezés egy másik alapfeltétele az egymás iránt való bizalom erénye. Őszinteség és bizalom kölcsönösen feltételezik és kiegészítik egymást, s a két erény egymással karöltve haladva képezi a valódi erkölcsi társadalmi életrendnek nélkülözhetetlen feltételét. A bizalom kötelességünk teszi, hogy felebarátaink nyilatkozatait a kölcsönös szeretetből és tiszteletből eredő bizalommal, azaz belső életük hű és igaz kifejezéseként fogadjuk mindaddig, a míg jellemükben, közelebről őszinteségükben való kétkedésünkre alapos okunk nincsen.

Mai társadalmunkban igen sok a hiány és a hiba az őszinteség és a bizalom körül. Modern életviszonyainknak és érintkezéseinknek egyik legkézzelfoghatóbb jele az őszinteség és a bizalom megrendülése felebarátainkkal szemben. Hiányzik a kölcsönös becsülés és tisztelet erénye és igen gyakran felebarátaink árán és vállain akarunk boldogulni és emelkedni. Szellemi, de főleg anyagi érdekek napjainkban iszonyú képet nyújtanak az őszinteség és a bizalom hiányának, s a becsületszó mintha értékét veszített portékává vált volna. S mi az oka ez

általánosan észlelhető lazulásnak? Az istenszeretet hiánya, a melynek aztán egészen természetes következménye az emberszeretet erényének meglazulása. Önzés és hiúság az a két bálvány, a melynek ma a modern ember áldozatul esik. A sok családi dráma, a még több vagyonbukás s az üzleti csődök szerfelett ijesztő megszorodása szomorú fejzetei korunk és népünk őszinteség- és bizalom-hiányának. A szociális bajok forrása is ebben keresendő. Ha jobban becsülnék, tisztelnék és szeretnék egymást az emberek, népek és nemzetek, kevesebb volna a baj, több volna a bizalom, nagyobb volna a jólét és boldogabb volna, vagy lehetne minden ember. Pedig e föld nem siralomvölgye, hanem meglegedés otthona volna az embernek!

—k.

Eperjesi Széchenyi-kör.

Miniszteri ajándék. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter egy rendkívül becses ajándékkal lepte meg Körünket, t. i. annak a nagyértékű és felette fényes kiállítású díszműnek a megküldésével, a melyet «III. Béla magyar király emlékezete» címen — őfelségének legmagasabb segélyével — Forster Gyula szerkesztésében ez évben adtak ki. A gyönyörű képekkel díszített nagy mű Forster Gyulának, dr. Czobor Bélának, Pauler Gyulának, Thallóczy Lajosnak, dr. Békefi Remignek, Fejérváry Lászlónak, dr. Réthy Lászlónak, Török Aurélnak és Nagy Gézának a tanulmányait foglalja magában. A Kör elnöksége megleghangú felirattal köszönte meg a miniszter áldozatkész, szives figyelmét.

A Kör II-ik bíráló-bizottsága — a mely Párkányi Gyula elnöklete alatt dr. Körösy György és Beér Ferencz tagokból állott, — a magyar-irodalmi szakválasztmány által — és az igazgató-választmány által is elfogadott — következő bírálatot terjesztette a Kör elé:

1. A bírálatra kiadott két pályamunka közül az I. sz.: «A természet templomában» cz. — bár tárgya

AZ „EPERJESI LAPOK” TÁRCZÁJA.

Vörösmarty emléke.*

Irtá: Csengey Gusztáv.

Egy század merült az idők tengerébe,
A száz-év elseje születésed éve;
Tükröztesd jövő, új század küszöbén,
A te szép múltadra most vissza nézek én.
Látlak ott feltűnni fiatal heveddel,
Felhőbe borított tükos szerelmeddel...
Mi tetszik az rajta? ... Oh senki ne lassa! ...
Elérhetlen csillag bűvös ragyogása.

Nema borongással bűvös csillagodról,
Tekinteted alvó nemzetedre fordul,
Alvó nemzetedre siket ködös tájon,
Az a tükos bánat, hogy még jobban fájjon?
Őseink sírjára szent ihlettel néző,
Holtakat keltsz fel, nagy szellemidéző!
Köszönd peng a hír, dalva regélsz nekünk,
S föltámad hangodon régi dicsőségünk.

S kél szörnyű dűbörgés, paripák nyihognak,
Nagy csata-csoportok egymásra robognak,
Lebeg a kacagány szilaj rohanásban...
Az egek kárpitján villám-hasadás van:
Onnan néz le Hadúr intező fensége.
Házasszerző Árpád föltekint az égre,
Fölcsapni látja az oltár lobogását.
Taltosok éneklék bús Zalán futását.

És mikor a sikra ráborul az este,
Tova száll lelked is, szebb tájat keresve,

* Elszavalták az Eperjesi Széchenyi-kör nov. 14-iki Vörösmarty-ünnepén.

Bodrogköz virágos völgyeire szállva,
Új képen mereng el szíved ifjú alma.
Mikor a bokrokon enyhe szellő lendül,
A te szép szerelmed fájón beleszendül,
S elhossa tündérét szép csodahatalma,
S hús patak vizébe lesszáll deli Hajna.

Bűvös változatban képek sora tárul
Szíved szerelméről, hazád nagy múltjárul,
S mikor a képekben támadnak a hősök,
Sorakoznak melléd lelkes hegedősök,
Zengitek a lányka hajnallo szerelmét,
Hadverő vitézek győzelemre keltét,
S megdicsőült arcacsat ott előttük járva
Te lessz a költőknek koszorús kiralya.

S im az alvó nemzet riadva fölébred,
Amulva tekint szét... fakad az új élet.
Eloszlott az alom lomha pilláirul,
A merre szettekint, a táj is fölvirul.
Hosszú alom után most indul munkára,
Heverő parlagok művelése várja.
Pesszidül az új élet, nagy eszmék küzdelme,
Versenyre buzdul fel a szív és az elme.

A mi kötvé tartá, elmúlt az ígézet;
Hogy jelenje már van, most jövőbe nézhet;
Kihalt a szolgafaj, új nemzedék nőtt fel,
Mélto, hogy megálljon szembe a jövővel.
Im az Úr lehajlik a nagy prófétahoz,
Rá lehel szent hegyén, hol nevének áldoz...
Isten ihletését érezve, megrendül,
S fölbuzgó lelkéből a Szósat megzendül.

S egy ezredéves hit örök foglatatja,
A kettős kőtábla tiszparancsolatja,

Szent alaptörvényünk, mit isteni végzet
Irt elénk, hogy vele kössünk szövetséget:
Hogy rendületlenül légy híve óh magyar,
Légy híve hazádnak, mely ápol s eltakar!
Es legyen jelszavad, es lesz boldogságod,
Nagy, nehéz időkben buzgó imádságod.

Balsorsa kétségbe csak egyszer ejtette,
Hogy Észak hatalma tombolt at felette.
Sok fia rabságban, sok ott hever holtan;
S ő sikoltva néz szét, hogy Istene hol van?
Rendülve te is ott a holtak közt járva,
Elborult lélekkel néztél a hazára,
De megtört életed mégis hitet talál,
S szokogva susogtad: Nem, es nem a halál!

Föl mondtad, nagy szellem: az nem volt halálunk,
Véres romok közt is új jövőt laláltunk;
A haza felépült, s születésed napján
A te dalod zendül százezrekenek ajkán.
Oh hallodd? feléd zeng... égbe száll az ének,
Magyarok nagy, erős, régi Istenének,
S költője im ma is, mint a régi taltos,
A házasszeretet lángtüzevel áldoz.

Oh szállj le, nagy költőnk, oh maradj itt velünk,
Szálljon meg ihleted, ha még kell küzdenünk!
Bús napja, ha még less, viharok ha jönnek,
S még rögzös útja van a boldog jövőnek:
Ott lassa a magyart az a régi oltár,
Oly rendületlenül, mint te híve voltál.
Ihleted a hősi példákrol regéljen,
Bene hű emléked mindörökké éljen!

ismeretterjesztő felolvasásnak igen alkalmas — sem a díjra, sem dícséretre nem ajánlható. E mű minden tekintetben igen alacsony színvonalon áll. Stíljá telve van a nyelv törvényei ellen elkövetett vétségekkel; kifejezései homályosak, mondatai szétfolyók, semmi logikai kapcsolat által egybe nem kötöttek, miért is legtöbbször csak sejtetik azt, a mit a szerző mondani akar. Látszik, hogy a szerzőnek nincs meg a kellő gyakorlata a fogalmazás művészetében s hogy gondolatain nem bír uralkodni, logikai egységbe nem bírja őket foglalni. Nincsenek olyan eszméi, amelyek az ismertetésre felvett Aggteleki barlang rideg leírását magasabb színvonalra emelnék, sőt képzelme sincs, a mi által a leírásba elevenséget vihetne, a tárgy iránt érdeklődést kelthetne. Innen van, hogy a bevezető első mondatai után már unalom fogja el az olvasót, a mi aztán a tárgyalás folyamán lépésről-lépésre fokozódik. Nem állja meg ezek szerint a mű helyét, mint igénytelen leírás sem. Annál kevésbé, ha a pályázati követelmények azon szempontjából bírátatnék, a mely szempont tudományos kérdés tárgyalását kívánja. Egy egyszerű tudomány nem volna tudományos tárgyalásnak tekinthető, arról pedig, a mi e tárgyat tudományos alappal láthatná el, a szerzőnek egyetlen szava sincs; nevezetesen nem ismertet meg azokkal a geológiai tényezőkkel, a melyek egy ilyen természeti ritkaságot létrehozhattak s melyek a barlang megértésére műhatatlanul szükségesek. Ezek helyett pár általános, inkább erkölcsi tartalmú megjegyzés előrebocsátása után egyenesen a barlangba vezet. Az itt feltáruló fenséges természeti jelenségek nem hatnak elméjére termékenyítőleg, mert semmiféle gondolatot sem támasztanak benne, — alig lát többet, mint az a laikus, a ki azért szokta az efféléket megkeresni, hogy hódoljon a divatnak. Már pedig a vezetőnek sokkal többet kell tudnia a laikusnál; éppen azért vezető a vezető, mert többet tud, mert ügyesen ismertet meg tárgya rejtettebb szépségeit. A mű szerzőjétől is ezt várnók, ha már arra vállalkozik, hogy képelemben átvezessen a barlangon s megismertessen szépségeivel. Nagy hibája e szempontból az, hogy a leírásban egészen a maga szegényes tapasztalataira támaszkodik s így még a barlang topographiáját sem bírja adni.

2. A III. sz. pályamű: «A növényvilág a magyar költészetben és mythológiában» című sok tekintetben fölötté áll az I. számúnak, de ez sem üti meg a mértéket, sem alak, sem tartalom tekintetében nem állván irodalmi színvonalon. Pedig a mű láthatólag nagy gondal készült. E mellett tanuskodik a műhöz mellékelt jegyzék a műben felhasznált forrásokról s a szerző többszörös nyilatkozata, melyek szerint magát e kérdés tárgyalásában úttörőnek tartja. Főhibája, hogy nagy meztől ölel fel a mű címében, a melyet a mű szűk kereteiben a legnagyobb tudással és szakértelemmel sem lehetne sikeresen megoldani. Egy rövidke felolvasás keretében alig lehetne csak megközelítő áttekintéssel is tárgyalni a mű első felét, a növényvilágot a magyar költészetben; annál nagyobb lehetetlenség még egy oly nagy meztől belevonása, a minő a mythologia, melyet ezenfelül még nem is csak magyar

vonatkozású keretében, hanem általános alapon tárgyal, belevonván a latin, görög és germán népek mythológiáját is. Nem is bír végig menni az «egész» magyar költészetben; csupán a népdalokat s néhány újabb magyar költőt emleget s teljesen mellőzi a tárgya szempontjából legfontosabbat, a magyar mese- és mondavilágot, a mely bőven tartalmaz a tárgyra vonatkozó elemeket. Tompa virágregéről nem tartja szükségesnek felemlíteni, hogy a virágrege német eredetű moralitás, s úgy jött be mihozzánk Tompa által s nem igyekszik keresni a virág s a virágnak tulajdonított morális törvény közt a vonatkozást. A népdalról szólva, nem említi meg, hogy azokat eredetileg virágéneknek nevezték azon szoros kapcsolatnál fogva, melyet a nép élénk képzelme a fiatal leány és üde virág között látott. Ezt a kapcsolatot látva pedig, már kezében lett volna a fonál, melylyel a népdalnak ma sok, érthetetlennek látszó, bevezető motívumát meg is bírja érteni s értetni. Itt tűnik ki, hogy czéjával maga a szerző sem volt tisztában, főleg a mű I. részénél, a mely sokkal gyengébb része az egésznek, mint a II. rész és nem tud semmilyképen sem tudományos alpra helyezkedni. Csupa népdal idézet, melyben az idézett népdalokat az az eset hozza egymás mellé, hogy kezdő sorokban ugyanazon virág neve fordul elő. Ebben pedig így, semmi tanulságos, semmi ismeretterjesztő sincs. Avagy mi a tanulságos abban, hogy elősorol egy csomó népdalt, melyekben a rózsza, a rózsafa, a dió stb. előfordul? A hiányzó ismeretterjesztő szempontot az adná meg, ha azt is keresné, hogy miért van ott a rózsza, rózsafa, dió stb. neve? mert az csak kitérés a feltalokodó kérdés elől, hogy a virág említése a rím kedvéért történik. Dehogy történik. A rím német eredetű zenei elem s a magyar népköltésnek nem fontos alaki tulajdonsága. Fontos benne a ritmus, mindenek felett az ösköltésben oly fontos gondolathatás, a mely ugyanazon gondolatot más szavakkal, allegorikusan, ellentéttel, vagy fokozatban ismétli, mert a gondolat, vagy érzelm megfogadta a költőt s hatása aó huzamosan nem bír menekülni. Az a rész pedig, a hol beszámol arról, hogy mely magyar költőknek mely műveit ismeri, éppen henyé része a dolgozatnak s csak töltelék tartalom nélkül. E sikertelenség okairól különben eléggé beszámol az a jegyzék, a melyben a szerző forrásait sorolja fel. Az itt emlegetett, forrásul használt művek egyike sem az, a mely ily kérdésben a kellő útbaigazítást adhatná. Jobbára gyűjtemények (Erdélyi, Arany, Gyulai) s mint ilyenek, csupán a nyers anyagot tartalmazzák. Azokat a tudományos szempontokat, a melyek e kérdésben követhető vezérfonalul szolgálhattak volna, Erdélyi tanulmányán kívül (a népdalról és közmondásról) megtalálhatta volna Imre Sándornak a népdalról írt s a legnagyobb népdal-kutatónak, Rubierinak szempontjait szorosán követő munkájából, meg Riedl Frigyesnek Arany életrajzából, a mely érdekesen állítja egybe Arany költészetének természetrajzát. Ha e művek bármelyikét felhasználja, nem mondja, hogy a népdalt bevezető sorok a rím kedvéért vannak, hanem észreveszi, hogy azok szoros kapcsolatban állva a népdal érzelmi motívumaival, legtöbbször hangulatot hordoznak magukban

s a hangulathoz keretül szolgálnak. A mű II. része a dolgozat értékebb része s egymaga kitölthetett volna egy felolvasást. Hogy ennek s a tárgyban levő sok poetikus anyagnak dacára sem sikerült a szerzőnek elfogadhatót alkotni, annak okát ismét abban lehet találni, hogy nem járt eléggé utána a forrásoknak. Azt pedig, hogy az árja eredetű görög, latin és germán népek mythológiáját behozza az altai népek közé tartozó magyar nép mythológiájába s hol erről, hol amazokról beszél, igen nagy hibának kell tartanunk, mivel e népek között a mythologiai kutatások mai világánál nem találhatni semmi közöst, a mi a hasonlítás alapjául szolgálhatna. Ehhez járul, hogy a magyar mythológiára néve a teljesen elavult Ipolyit használja, a mely pedig olyan időből való, a mikor a magyar mythologiai kutatásoknak még a helyes útjait (ugorság) sem ismerték. Kandra Kabos magyar mythológiája lett volna az egyedül használható forrás tekintetben. Nem használja fel itt sem a mythologiai vonatkozásoktól hemzsegő magyar mesét és mondát, a mely pedig Erdélyi, Arany L. és Gyulai gyűjteményeiben kezénel volt s a mire nélkülözhetlennek kell tartanunk Kriza Benedek Elek nagybecsű gyűjtéseit is. Ezek után világos, hogy a mű e részéből is az tűnik ki, hogy helyes és beható forrástanulmányal helyeslet és tanulságot adhatott volna, hogy nem kerülnek dolgozatába olyan tévedések, mint az, melyben a helységnevek fa-végzetét a szent-fával azonosítja, holott e végzet a falva rövidítése: Hunfa — Hunfalva, Boldogasszonyfa — falva stb. A szent-fa germán mythologiai tényező. Így még átdolgozást sem ajánlhat a bíráló-bizottság, mert itt nem átdolgozásról, hanem teljesen új alkotásról lehetne csak szó. Nagy hibája végre még a műnek gyenge, sokszor magyarul stilusa is. Mivel pedig a pályafeltételek határozottan irodalmi színvonalon álló művet kívánnak s ezt a tartalom mellett alaki tekintetben is követelik: a műnek — bár sok igyekezetet tanúsít — a díj kiadását a bíráló-bizottság nem hozhatja javaslatba.

A színészeti szakválasztmány november 27-ikén tartotta gyűlését dr. Máriássy Béla elnöke alatt. Az elnök mindenekelőtt a meleg elismerés hangján emlékezett meg azokról a kiváló érdemekről, a melyeket dr. Kraysell Aurél kir. tanácsos, a szakválasztmány előző elnöke, e választmány ügyeinek felvirágoztatása körül szerzett s indítványára a gyűlés ez érdemeket jegyzőkönyvileg megörökítette, s megörökítette egyszersmind őszinte fájdalommal is az ő elhunytá felett. — Majd örömmel üdvözlölvén az új elnököt, kit erre az állásra az igazgató-választmány — az alapszabályok értelmében — helyettesített, biztosította őt odaadó támogatásáról. — Örömmel vette a városi szűgyi bizottságának nevében: Mandics Ede polgármesternek átiratát, melyben a szakválasztmányt a városi szűgyi bizottsággal való együttműködésre kérte fel, hogy a jövő színi évad alatt a szűgyisulat minél hathatósabb támogatásban legyen részesíthető. A szakválasztmány a legkészségebben ígérte meg az általa is annyira óhajtott együttműködést s a részletek tekintetében közbenjárásra az elnököt kérve fel, egyszersmind — titkár indítványára

K Ö D.

Írta: Emma.

Szenyes szürke köd borult a fővárosra s rátapadt a járó-kelő emberekre, kik fázósan siettek tova az utcán.

Kinéztem az ablakon s a mint tekintetem bele-mélyedt a ködbe, valami bántó, szomorú fásultság lopódzott be szívembe.

Mikor kis gyermek voltam s a szétnyílt felhők közül egy kis szépség mosolygott le az égboltról, azt mondták: a jó Isten néz ottan le reánk.

Arra gondoltam tehát, hogy most nem néz reánk a jó Isten, most elfordította irgalmas tekintetét rólunk s ez a sok-sok ember magára van hagyatva, tanács-talanul, védelem nélkül, a szomorú, szürke világban, — aztán ilyenkor történik, hogy egyik-másik elveszti lelki egyensúlyát s vesztébe rohan.

Egyszerre élénk cseppet riasztott el az ablaktól s nemsokára megjelent a szoba háttérében egy fekete-ruhás nő alak.

Kicsiny volt és sovány; rosszul, inajndnem hanyagul öltözve.

Sokáig néztem reá, nem ismertem fel. Nem nézett a szemembe; félig elfordulva állt s várta, hogy megszólítsam.

Éppen kérdezni akartam, hogy mivel szolgálhatok, mikor felvetette reám szép szomorú szeméit és megszólalt: Én...

Megismertem; egy ifjúkori barátóm volt, boldog asszony, valami jóra való orvos neje s egy szép gyermek anyja.

Nem láttam pár év óta, de hallottam, hogy rendes, nyugodt életet folytatnak; vagyonuk gyarapodik s a férj a nevesebb orvosok közé tartozik már.

Mi hozhatta hozzám? — gondoltam — mialatt a pamlaghoz vezettem.

Kis ideig hallgatott, aztán megfogta a kezemet és rekedt suttogással kérdezte:

— Úgy-e hallottad?

— Mit? — nem tudok semmit.

Azt hittem meghalt valakije, mivel fekete ruhája volt — Nem tudod? kérdezte s újra elhallgatott, mintha nehezére esnék kimondani.

— Mi történt?

— Elhagytam a férjemet, mondta egyszerre hangosan.

— Te — a férjedet?

Képtelenségnek látszott előttem: ez az asszony, a háziasság e megtestesült mintaképe, az a jó, gondos anya, az engedelmes, hű feleség. Lehetséges ez?

— Úgy e alig bírod elhinni, tizenkét évi házasság után! Természetesen el fogsz itélni te is, mint a családom... Keserves zokogásra fakadt, én csendesítettem és kértem, hogy mondja el, mi történt.

— Oh, nem történt semmi, legalább semmi olyan, a mi engem menthetne a világ előtt. A férjem kifogástalan férj, csak én vagyok egy nyomorult asszony...

— Az nem lehet, — mondtam, visszagondolva feddhetlen életére.

— Nem? pedig úgy van, mindenki azt fogja mondani, mert nem tudják.

— Mit nem tudnak?

— Nem tudják, milyen boldogtalan voltam tizenkét éven át durva lelkületű, szeretetlen, önző férjem mellett, hogy naponként imádkoztam megváltásért a jó Istenhez és csak azért nem lettem öngyilkos, mert nem akartam itt hagyni a fiamat!

— És most elhagytad? — kérdeztem halkán.

Nagyot sikoltott, aztán eltakarta arcát két kezével. — Ne sírj — mondtam, — beszélj, kiért hagytad ott a gyermeket?

— Kiért? valakiért, a ki szeretetet mutatott irántam; ne kérdezz, mindegy az! Már nem bírtam, szomjaztam a gyöngédségre, a szeretetre; megintam úgy élni, mint a gazdátlan eb. Éveken át lelketlen gép voltam, senki sem kérdezte, mi van lelkemben belül. Az én örömmel, vagy fájdalommal nem törődött senki; olyan voltam, mint egy tárgy, melyet csak azért nem dobnak el, mert hasznos. De most mindennek vége; el-válok, ő nőül vesz, mert kimondhatatlanul szeret engem.

— És boldog vagy?

— Óh nagyon boldog, válaszolt szomorú arccal, — nagyon boldog; ha mellettem van: mindent felejték, ... de...

— De?...

— Azért jöttem, hogy neked elmondjam: tudod éjjel, — ha nem bírok aludni, — rám nehezedik a bánat; az a rettenetes, mélységes fájdalom a fiamért s ha arra gondolok, hogy elveszítettem őt mindörökre, sikoltani szeretnék és a kezemet harabdálom kínomban. Újra megeredtek könnyei s fuldokolva, zokogva tördelte: — De azért boldog vagyok, kimondhatatlanul boldog.

Elfordítottam róla tekintetemet s az ablakon keresztül belebámultam a ködbe, azon töprengve, hogy talán egy ilyen végtelenül szomorú, szürke reggelen hagyhatta oda házáat, férjét, gyermekét, mikor a jó Isten nem néz alá az emberekre, — kik aztán így magukra hagyatva: elvesztik lelkük egyensúlyát és vesztükbe rohannak!...

— a városi szűgyi elnökét, a polgármestert, a melyek sokért, a melyek színházunk érdek-örömének és be- — Végül felkért hogy — ha ezt műkedvelő-színie

A magyar-irodalom 28-iki felolvasott részét. A felolvasás mellett a nemrég szűtéséről is tekin- felolvasásra a K. Beér Ferencnek dalmi jártasságra irt tanulmánya, már közölte s ig- éreztük magunk, hogy a megdicsé- tet nyújtott s a kiérdemelte. A k- koza *Sexty Ka* szavallata, melyly- című remek k-

Az igazgató- gyűlést *Ghüllán* Tekintettel lapu- hoz tudósítást.

A zene- és decz. 5-iki házi

1. Goldmark K. Ábránd. Elő- alatt a cs. és
2. Verdi: «II. Povassay Tibi. Buszek Károly
3. Szavallat. Elő- úrhölgy.
4. Magyar dala úrhölgy, *Pova* és gordonkák
5. Liszt F.: «C. Kohout Lipót. 67. sz. gyalog

Kérel- jait és a n. é. kö- *Kösch Adria* egy- l- költőjének szobra- kat — nyilvános- sághoz küldjük be

Gyűjtés a V gyűjtő-ívein a folytak be:

Dite Vencze Úsz Antal. N. N. Kadletz József Teörös József Drozdovszky Dr. Mosánsz Ruby József Párkányi Gy Dr. Máriássy Villecz János

Legközelebb Decz. 19.: Zene

* Új járásb- ber 27-iki számá- kir. aljárásb- u- nevezetett ki- ben már évek- lelkiismeretes, p- tébb örömet k- az érdemeknek- a kinevezést, a- hogy az eperje- részéről mint-

* Kinevezé- bonya Miklós k- kot a szentesi k-

* Flórián- avatása novem- ment végbe K- jogakadémiána- volt: «Ő csás-

— a városi szünügyi bizottságot és ennek érdemes elnökét, a polgármestert, azokért a jelentékeny újításokért, a melyeket városi szünügyünk és különösen színházunk érdekében teljesítettek, illetve célba vettek: örömeink és benső elismeréssel üdvözölni határozta.

— Végül felkérte a szakválasztmány az elnököt arra, hogy — ha ezt a körülmények megengedik — egy műkedvelő-szinielőadás rendezéséről gondoskodjék.

A magyar-irodalmi szakválasztmány november hó 28-iki felolvasó-estéjén igen szép számú közönség vett részt. A felolvasó-est kellemes és tanulságos volta mellett a nemrég lefolyt Vörösmarty-ünnep kiegészítésül is tekinthető. Ugyanis ez alkalommal került felolvasásra a Kör pályázatán megdicsért pályamű: *Beér Ferencnek* «Vörösmarty költészete» című, irodalmi jártasságra és ahhozértésre valló, gondolai megírt tanulmánya, melynek szakszerű bírálatát lapunk már közölte s így további méltatásától is felmentve érezzük magunkat. Annyit azonban konstatálhatunk, hogy a megdicsért pályamű felolvasása kiváló élvezetet nyújtott s a szinte szokatlan érdeklődést teljesen kiérdemelte. A felolvasó-est hatását jelentékenyen fokozta *Sexty Kálmán* theologusnak érzelmes előadott szavai, melylyel Vörösmarty «A vén cigány» című remek költeményét teljesen érvényre juttatta.

Az igazgató-választmány december 1-jén tartotta gyűlését *Ghillány József* kir. tanácsos elnöke alatt. Tekintettel lapunk zártára, a gyűlésről jövő számunk hoz tudósítást.

A zene- és képzőművészeti szakválasztmány decz. 5-iki háziestéjének műsora:

- Goldmark K.**: «Sába királynő» cz. operájából az Ábránd. Előadja *Kohout Lipót* karmester úr vezetése alatt a cs. és kir. 67. sz. gyalogezred zenekara.
- Verdi**: «Il trovatore». Vonós-négyes. Előadják: *Povászay Tibor* (I. hegedűn), *Luby Pál* (II. hegedűn), *Bussák Károly* (violán), *Kállai Ede* (gordonkán) urak.
- Szavlat**. Előadja a Kör vendége: *Semann Jolánka* úrhölgy.
- Magyar dalok**. Czimbalmon játsza *Ambrózy Anna* úrhölgy, *Povászay Tibor* és *Kállai Ede* urak hegedű- és gordonkakísérete mellett.
- Liszt F.**: «Grand Galopp chromatique». Előadja *Kohout Lipót* karmester úr vezetése alatt a cs. és kir. 67. sz. gyalogezred zenekara.

Kérelem! Hazafias bizalommal kérjük Körünk tagjait és a n. é. közönséget arra, hogy a Kör gyűjtőivein és *Kösch Adáld* egyll. pénztáros úr kezéhez a «Szózat» halhatatlan költeményének szobrára adakozni sziveskedjenek! Az adományokat — nyilvános nyugtázás után — az országos nagybizottsághoz küldjük be.

Gyűjtés a Vörösmarty-szoborra. A Széchenyi-kör gyűjtő-ivein a következő újabb kegyes adományok folytak be:

Dite Venczel	1 K. — f.
Úsz Antal	5 K. — f.
N. N.	2 K. — f.
Kadletz Józsefné	1 K. — f.
Teörös József	2 K. — f.
Drozdovszky-Gyulay Irma	2 K. — f.
Dr. Mosánszky Titusz	2 K. — f.
Ruby József	2 K. — f.
Párkányi Gyula	2 K. — f.
Dr. Máriaßy Béla	2 K. — f.
Villecz János	5 K. — f.
Összesen:	26 K. — f.
Eddigi gyűjtésünk:	353 K. 40 f.
Együtt:	379 K. 40 f.

Legközelebbi házi-esték: Decz. 12.: Felolvasás Decz. 19.: Zeneeste.

HIREK.

Új járásbíró. A *Budapesti Közlöny* nek november 27-iki számában olvassuk, hogy *Fekete Imre* eperjesi kir. aljárásbíró ugyanezen járásbírósnál kir. járásbíróvá nevezetett ki. Mindazok körében, a kik a kinevezettben már évek hosszú sora óta a kiválóan képzett, lelkiismeretes, pontos hivatalnokot ismerik, a legőszintébb örömet keltette ez az öröndetes hír. Azoknak az érdemeknek méltó elismerésül tekintjük mi is ezt a kinevezést, a mely érdemeknek nagy része van abban, hogy az eperjesi kir. járásbírósnak a felettes hatóságok részéről mintabírósnak minősítették.

Kinevezés. A m. kir. igazságügyminiszter *Szobonya Miklós* eperjesi kir. járásbírósnak joggyakornokot a szentesi kir. járásbírósnak aljegyzővé nevezte ki.

Flórián Károly sub auspiciis regis doktorrá avatása november hó 29-ikén nagy ünnepélyességgel ment végbe Kolozsvárról. A kibocsátott s az eperjesi jogakadémiának is megküldött meghívó a következő volt: «Ő császári és apostoli királyi Felsége: Első

Ferencz József legmagasabb pártfogása alatt, dr. Zsilinszky Mihály magyar királyi vallás- és közoktatási miniszteri államtitkár úr ő Méltóságának, mint ő Felsége legmagasabb személye képviselőjének jelenlétében, 1900. évi november 29-ikén d. e. 11 órakor a városi Vigadó nagytermében tartandó ünnepélyes doktorrá-avatásra Címzettet meghívja — Kolozsvárt, 1900. nov. 17-ikén: a kolozsvári Ferencz József magyar királyi tudomány-egyetem rektora és tanácsa. Felavatandók: Reinbold Béla és Flórián Károly. Megjelenés díszmagyarban, fekete ruhában vagy díszegyenruhában. Az ünnepély pontban 11 órakor kezdődik. Az ünnepi aktus folyamán a jelöltek felolvasták ez alkalomra írt szaktanulmányait; a király képviselője emelkedetten szólott hozzájuk s a királyi gyűrűnek felhúzása után letették az ünnepélyes esküt. Az ünnepélyen az összes hatóságok s Kolozsvárnak előkelő közönsége nagy számban jelent meg. Flórián Jakab, Kollégiumunk nesztor-tanára leányával s Eperjesről még Ludmann Ottó koll. főgimn. igazgató is jelen voltak ez emlékeztető szép örömmünnepen. Délután 2 órakor a felavatottak tiszteletére fényes bankett volt a New-York szállóban. Az eperjesi koll. jogakadémia, volt jeles hallgatójának ünnepélyes felavatása alkalmából, a következő meleghangú táviratot intézte az egyetem jogi karához: «Egyetemi Jogkari Dékán, Kolozsvár. Méltóságos Uram! Abból, a tanintézetünknek is dicsőséget szerző, ünnepélyes alkalmából, hogy több éven keresztül forrón szeretett és becsült kedves tanítványunkat, Flórián Károlyt, ő császári és apostoli királyi Felségének legmagasabb pártfogása alatt avatják az államtudományok doktorává, van szerencsém az eperjesi ősi jogakadémia és tanári-kara nevében legőszintébb örömmel és lelkes üdvözlöttnök tolmácsolni azzal a biztosítással, hogy ezt az ünnepélyes felavatást is egy újabb, benső kapcsolatok tekintjük, a mely bennünket egyetemkühöz és különösen jog- és államtudományi karukhoz fűz. A Mindenható ezer áldását kérve buzgó működésükre, fogadják kérjük legőszintébb tiszteletünk, ragaszkodásunk és nagyrabecsülésünk igaz kifejezését. Dr. Horváth Ödön kir. tanácsos, jogkari dékán.» Hasonlóan szívélyes szerencsekívánatokban üdvözölte Flórián Károlyt is. Eperjes sz. kir. város polgármestere: Mandics Ede szintén táviratban fejezte ki Flórián Károlynak, a város szülőltjének, Eperjes sz. kir. város üdvözlését, megköszönvén egyúttal Eperjes városnak az ünnepélyes felavatásra való meghívását. Számos jó barát és pályatárs volt jelen még az ünnepélyen, sokan táviratban gratuláltak Eperjesről is. Mi újabban is a Mindenhatónak ezer áldását kívánjuk a fényes tehetségű, kiváló fiatal tudósnak. Büszkeséggel valljuk őt magunkénak s egész városunk közönségével együtt vettünk részt örömeiben, a legizgazabb érdemek megjutalmazását s ünnepélyes nagyrabecsülését célzó felavatás alkalmával.

Dr. Schütze József gavosdiai (torontálmegyei) körorvos, városunk szülőltje, a f. év október havában Budapesten tartott törvényszéki orvosi vizsgálatok alkalmával törvényszéki-orvosi képesítést nyert.

Eljegyzés. Ifj. *Ficker Rezső* Sibáról október 28-án eljegyezte *Wischn Karolat* Homonna-Olykáról.

Halálozás. Dr. Schmidt Gyula orsz. képviselőnek súlyos csapás érte, a mennyiben — mint részvétellel értesültünk — bátyja, *Schmidt Titusz* ügyvéd, Budapesten november 30-ikán elhunyt.

Negyedszázados jubileum. Mint értesültünk, az Eperjesi Takarékpénztár december 2-ikén meleg ovációban szándékozik részesíteni vezérigazgatóját, *Farkas Lajos*t, ki most 25 esztendeje lépett be a takarékpénztár hivatalnok karába. Bármennyire házi-jellegű ünnepnek szánta is a takarékpénztár vezetősége ezt a napot, mely a komoly, becsületes, önzetlen munkásságban fel sem sorolható érdemeket szerzett vezér-tisztviselőnek feltűnést soha nem kereső egyéniségéhez a legméltóbb, mégis az a közbecsülés és szeretet, mely *Farkas Lajos* takarékpénztári jubiláns vezérigazgatót nemcsak az igazgatóság és tisztviselőitársai, hanem városunk megannyi köz- és társadalmi testülete részéről oly méltán környezi, a tervezettnél előreláthatólag nagyobb keretben fogja kifejezni a jubiláns igazgatóval szemben hálás elismerését s szerencsekívánatait. Farkas Lajosnak eddigi 25 éves becsületes, kitaró munkássága e kiváló pénzügyi életében, azt annak 1895-ben kiadott ötvenéves történetében híven megörökítette avatott toll. «Nagyobb jelentőségű volt — így szól egyik fejezet — mindenkor az Eperjesi Takarékpénztárnál a főkönyvvivői állás, miután a főkönyvvivőknek mint irodafőnököknek és a belsőlet vezetőjének valóban fontos szerep jutott. Az intézet főkönyvvivői voltak: *Dzurányi Rudolf* 1845—1858; *Pölt Ferencz Vilmos* 1858—1866; *Csarnogurszky Károly* 1867—75; 1875-től a jelenleg is működő *Farkas Lajos*. Ez utóbbi az intézet körül szerzett érdemei elismerésül az igaz-

gatóság által 1889. évi január hó 1-jétől kezdve vezérigazgatói címmel ruházott fel» stb. . . . Ma már Felsőmagyarországnak legtekintélyesebb pénzügyi intézete közé tartozik az Eperjesi Takarékpénztár. Nagy érdeme van ebben az ünnepeltnek. Vezesse is megőrzött ruganyosságával, éles áttekintésével, kiváló szakképzettséggel ezt az intézetet a legszebb virágzás útján még sokáig.

Vörösmarty-ünnepély. Az ág. hitv. ev. Kollégium főgimnáziumának *Magyar Társasága* is lerója kegyeletét a nagy költő iránt. Születésének 100 éves fordulójára *december 16-ikán* d. e. 11 órakor Vörösmarty-ünnepélyt rendez a Kollégium dísztermében. Az ünnepély — melyen közreműködik a gimnáziumi dal- és zenekör is — igen szépnek ígérkezik. Előre is felhívjuk reá a nagyközönség figyelmét.

A jogász-tánczestély november hó 24-ikén volt a «Fekete Sas» nagytermében. Elegáns, de kis közönség, ragyogó villanyfény s még ennél is ragyogóbb jókedv jellemezték ezt a pompás, fesztelen mulatságot. Az anyagi háttérrel ne igen beszéljünk, annál több mondani valónk lehetne az erkölcsi sikerről. Ezt is röviden csak annak a régi tapasztalatnak felelevenítésével jelezzük, hogy a kevésbé népes táncmulatságok rendszerint a legvígabbak, legjobbak. Ezt mi sem bizonyította annyira, mint az, hogy a jelenlevők csaknem valamennyien reggel hat órakor váltak el a tükörsima parkettől. A rendezőségnek érdeme ez, élükön *Köhler Jenő* testületi elnöké, ki fáradhatatlanul vezette a mindvégig zavartalan, csapongó jó hangulatú tánczestély rendezését.

«Az emberszeretet nevében» jártak be városunkat a Sárosvármegyei Jótékony Nőegylet igazgatóválasztmányának nemeslelkű, kiváló buzgalomú tagjai, hogy az egylet «Erzsébet-árvaháza»-nak javára a szokásos évi gyűjtést eszközöljék. A nemes sziveknek kérő szövege hasonló nemes szivekre talált a mi — eléggé sokra nem is becsülhető — nagyjérdemű közönségünknek. A gyűjtés körül érdemesült hölgyeknek neveit, valamint a közönség áldozatkészsége folytán összegyűlt jelentékeny összegeket a következőkben adjuk: I. *Bánó Aladárné és Szemere Mártonné* 227 K. 80 f.; II. *Szabolcsics Szilárdné és Müller Bertalanné* 180 K. 30 f.; III. *Thór Gyuláné és ifj. Molitorisz Istvánné* 189 K. 10 f.; IV. *Csatáry Zsigmondné és Kösch Árpádné* 184 K. 90 f.; V. *Perényi Vilmosné és Tuhrinszky Károlyné* 127 K. 60 f.; VI. *Jabobei Dezsőné és Földi Manóné* 124 K. 80 f.; VII. *Csengey Gusztávné és Körösy Györgyné* 133 K. 40 f.; VIII. *Bretz Sándorné és Mikler Károlyné* 143 K.; IX. *Oszwald Károlyné és Grieger Tivadárné* 146 K. 32 f.; X. *Nehrer Ágostné és Holénia Józsefné* 103 K. 70 f. A gyűjtések összes eredménye tehát: *1560 K. 92 f.* Ha a társadalmi életben vannak jelenségek, a melyek elismerésre és dicséretre nem szorulnak, sőt a melyeknek mintegy az értékét csökkentjük akkor, ha elismerő és dicséret szavakkal illetjük azokat: úgy az előadottak mindenestire ilyenek. A Mindenhatónak ezer áldása jutalmazza meg a nemeslelkű gyűjtőket és adakozókat!

A Sárosvármegyei róm. kath. Népevelők Egylete november 26-ikán tartotta meg az évi rendes közgyűlését Eperjesen. *Hartsár Péter* kissebeni esperes-plébános elnöke alatt. Megjelentek arra: *Pletényi Endre* apátplébános, *Ghillányi József* kir. tanácsos, *Matavovszky Béla* kir. tanfelügyelő, a gör. kath. tanító-képző-intézet tanári-kara és ifjúsága s a tagok közül mintegy 70 rendes tag. A közgyűlést megelőzőleg istentisztelet tartott a róm. kath. főtemplomban, ennek végeztével az összes jelenlevők a városháza nagytermébe gyülekezvén, a gör. kath. tanítójelöltek elénekelték a Szózatot, melynek elhangzása után az elnök szép beszédben emlékezett meg a letűnő szent évről és ünnepeiről. Az elnöki beszéd a közgyűlés határozata folytán kinyomatik és az összes tagoknak megküldetik. Az elnöki jelentés szerint ma az egyletnek van 22 alapító- és 148 rendes-tagja. A bíráló bizottság ajánlatára a múlt évre kifizetett pályadíjat, 20 koronát — melyet *Pletényi Endre* apá: 10 frankos arannyal megnagyobbított, — *Földvári József*, eperjesi tanító nyerte el. A következő évre két pályátétel tüzették ki egyenként 40 korona díjjal, mely pályadíj emelésére *Kleinovszky* nagysárosi plébános 10—10 koronával hozzájárult. Számvizsgáló-bizottság jelentése szerint az egyletnek van elhelyezett tőkében 1474 K. 80 f. vagyona, készpénzmaradványa a múlt évről 397 K. 96 f. Az indítványok letárgyalása után a Himnusz eléneklésével a gyűlés véget ért.

Az Eperjesi Társadalmi Egylet igazgatóválasztmányára november hó 28-ikán tartotta gyűlését *Kubinyi Albert* elnöke alatt. Elnök jelentését a főispáni beigtatás alkalmából történt tiszteletéről örömmel vették tudomásul. — Megemlékeztek a Széchenyi-kör Vörösmarty-ünnepéről, melyet dr. *Bersevicsy Albert* v. b. t. t.

védnöksége alatt rendeztek, s ezzel kapcsolatban arról, hogy az ennek behatása alatt megindított gyűjtéshez — a Vörösmarty szobrára — a társadalmi egyesület is hozzájárult. Felkérték az egyesület összes tagjait, hogy a Széchenyi-kör által kezelt gyűjtőveken a szobor javára adakozni sziveskedjenek. — Négy új tagnak felvétele és két tag kilépésének tudomásul vétele után a gyűlés több apróbb házi ügyet beszélt meg.

* **«Magyar fiúk Bécsben.»** Ez a címe annak a kedélyes és mulattató változatokban bővelkedő háromfelvonásos vígjátékának, melyet az Eperjesi Kath. Legényegyesület ifjúsága nov. 25-ikén elnökök, *Pletényi Endre* apát-főesp. névünnepe tiszteletére rendezett. A függöny felgördültekor a dalkör által Hirschmann Ferenczkarmester vezetése mellett előadott üdvözlő-éneket Csongrádi György e. jegyző üdvözlő-beszéde követte, melyben az elnök érdemeinek méltatása mellett megemlékezett a magyar kereszténység kilencszáz éves fennállásáról, mit az egyesület ez évben meg is jubilált. Maga a szindarab előadása siker tekintetében méltóan sorakozik az eddigiekhez, mert a szereplők dicséretre méltóan oldották meg feladatukat. A díszes közönség igen jól mulatott s egyes jeleneteket tapsviharral jutalmazott. Igen kedves volt Kádi, a korcsmáros lánya (Füller Anna), a mint tréfás duzzogással egyre pörölt az ő Károlyával, míg ellentétben Netti, a gyártulajdonos leánya (Kardoss Anna), szerénysége által bilincselte le s hódította meg a Károly néven ismert Sándort, az egyszerű, de ügyes s jó modorú asztaloslegényt. A férfi-szereplők mindegyike derekasan megállotta helyét s az egész játékban az igazi animó és lelkes igyekezet összpontosult. Színelőadás után tánc következett, melyet sikerült tombola-játék előzött meg. A kedélyes hangulatú táncvizigalom a késő hajnali órákban ért véget, a mikor is a jelen voltak egy kellemes este emlékével tértek nyugalomra.

* **«Szentgyenyői Vívőkör»** Kassán. *Horváth Lajos* vívómester tanítványai, a kiváló könyök-vívómester tiszteletére, *Szentgyenyői Vívőkör* név alatt vívóklubot alakítottak. A klubnak körülbelül 40 tagja van és javarészt igen kiváló minőségű vívó, a kik előkelő vívóakadémiákon már be is mutatták képességeiket. Legszébb formát mutatnak: Ambrózy csendőrfőhadnagy, Koós huszárkapitány, Horváth Lajos ügyvédjelölt és Marcsák főhadnagy. A megalakult klub eredeti jelvényt választott magának: sárgarézrel vert kosarú olasz kard, mit nyakkendőtünek használnak.

* **Új állami iskola.** A bártfai új állami elemi iskola épülete teljesen elkészült. Ünnepi felavatása a jövő hó elején lesz. Az új, palotaszzerű épületben tizenhárom tanterem, egy igazgatói és egy szolgái lakás van. Maga az iskola — úgy az építkezés, mint a berendezés tekintetében — a modern paedagogia követelményeinek megfelelő. Az iskola körüli tér — melynek planirozása meglehetősen költségre került — Bártfa város legszebb sétaterébe lesz. Sajnos azonban, hogy ezen építkezésnél is — mint rendszeren legtöbb állami iskola építésénél — az illető körök a jelent veszik alapul s nem gondolnak a jövőre. Ezen új iskolánál is úgy áll a dolog, már most szűknek bizonyul s így annak kibővítéséről a közel jövőben már gondoskodni kell.

* **Az Eperjes-városi állomás** jobb megvilágítása és hozzáférhetőbbé tétele ügyében emeljük föl tisztelettel kérő szavunkat. Ez állomás forgalma legújabb napról-napra igen emelkedett s éppen nem áll arányban azzal a pokoli sötétséggel, a melynek ott naponként tanúi lehetünk. Sőt talán egy várótermet is — főleg a téli időszakban — megérdemelve az ott tömegesen várakozó közönség. Arra is felhívjuk az illetékes hatóság szives figyelmét, hogy a Sterbinszky-féle vendéglőtől számított 3-ik oszlopon is lehetne egy villamos-lámpát alkalmazni, a melylyel a főállomásra való közlekedés sokat nyerne. Többeknek föltűnt az itt is észlelhető sötétség s már csak közbiztonsági érdekek is azt javasolják, hogy az említett vendéglőtől a vasúti főállomásig vezető gyalogút teljesen megvilágítva legyen. Közös érdeke az a Ks.-Od. vasúti igazgatóságnak s Eperjes városának egyaránt. Szívveljék meg komolyan a közönség köréből minduntalan felhangzott eme kívánságokat és pedig lehetőleg gyorsan, mivel azok kielégítése valóban égető szükségnek bizonyul.

* **Villamos-világítás.** Bártfa város képviselőtestülete végleg megállapodott az «Unio» osztrák-magyar társasággal a város villamvilágítására nézve. Tehát csak rövid idő kérdése, hogy ezen, a város közönsége által sürgetett ügy, méltó befejezést nyerjen. E dolognak dicséretreméltó oldala az: hogy az egész közvilágítás rendezése a város és közönség megterhelése nélkül fog létesíttetni.

* **Nyugtázás.** Az 1900. nov. hó 24-ikén megtartott jogásztársulati táncestélyen a következő urak kegyeskedtek felülfizetni: Dr. Horváth Ödön 20 kor.,

dr. Schmidt Gyula 20 kor., dr. Bárdossy Jenő 10 kor., id. Meskó Dezső 10 kor., Hodossy Imre 10 kor., Mandics Ede 6 kor., Schulek Gusztáv 6 kor., dr. Belpataky Imre 4 kor., Menesdorfer Bertalan 4 kor., Tahy József 4 kor., Csabinyák Mihály 2 kor., Kurimszky János 2 kor., Maléter Árpád 2 kor., Szentiványi Ferencz 2 kor., N. N. 2 kor., Henkel Gyula 1 kor. Összesen 105 korona.

* **Az Eperjesi Kath. Legényegyesület** által f. é. november 25-ikén rendezett színelőadás alkalmával felülfizettek: Ghillány József 10 kor., Pletényi Endre 5 kor., Kobilicz Frigyes 4 kor., Füller János 3 kor., Egerer Ferencz 3 kor., Laborczy Mihály 2 kor., Hanzély Pál 2 kor., Zborovszky Antal 2 kor., Sztraka István 2 kor., Bodnár Győző 2 kor., Kurimszky János 2 kor., Kovács Béla 1 kor., Zaborovszky Béla 1 kor., Csintalan Mihály 1 kor., Andruscsakievics Henrik 1 kor., Daday Béla 1 kor., Próner Károly 1 kor., dr. Vojtovich József 1 kor., Nevezky Nándor 1 kor., Magyar János 40 fill., Csajka Endre 20 fill.; összesen: 45 kor. 60 fill. A midőn ezen nemes adományokat nyilvánosan nyugtázza, egyúttal hálás köszönetét fejezi ki az egyesület elnöksége.

* **Letartóztatott kereskedő.** *Futtersack Mór* Galiciából bevándorolt kereskedőt csütörtökön délután *Kádas* vizsgálóbíró — család büntette miatt — letartóztatta, miatt a rendőrség a pinczében az üzleti könyveket és egyéb irományokat foglalta le.

* **Farkast lőttek Hanusfalván.** Kissé korán mutatkoznak ez idén az ordások, persze vesztükre. Ma már rossz világ jár rájuk. E napokban *Holénia Ernő* egy páratlanul kifejlődött, hatalmas példányt terített le. A pompás zsákmány *Holénia Béla* főutcai üzletében volt egy napig kiállítva, nem csekély gyönyörűségére Nimród fiainak s csodálóinak.

* **Mezőgazdaság.** A háziállatok fejlődése s erősödéséhez legelső kellék azoknak teljesen kielégítő egészségű állapota és ezt fenntartani e szerint a gazda legfontosabb feladata. Eszközök e célra vannak és évek tapasztalatai a *Kwizda-féle veterinar-preparatumokra* utalnak bennünket, melyeket *Kwizda Ferencz* János cs. és kir. osztrák-magyar és román kir. udvari szállító, kerületi gyógyszerész *Korneurgban* (Bécs mellett) állít elő és ezek, mint präservatív szerek, messze az ország határára túl híresekké váltak. A kitűnő hatás, mely a *Kwizda-féle* restitutions-fluidnak lovak számára sajátosága (ezen szer mint kitűnő erősítő szer is bevált), továbbá a *Kwizda-féle* korneuburgi marhapor, mely, mint marhapor, általában úgy teheneknél a tejelő-képesség fokozása céljából mindenütt legjobb sikerrel alkalmaztatik és minden a *Kwizda Ferencz* által előállított veterinar-preparatumok a legfinnyesebben igazolják ezen cég világra szóló hírnevét.

* **A negyvenkétéves naptár.** Ezt a szép kort érte ím meg az Athenaeum nagy képes naptára. Szives készséggel ad felvilágosítást mindenről, a mit az év folyamában tudni szükséges. Első sorban a lefolyt év történetéről ad bő ismertetést, úgyesen domborítván ki a legnevezetesebb politikai eseményeket. Kegyeletesen emlékezik meg hazánknak és a külföldnek nagy halottairól, leírja az angol-búr háború keletkezését és lefolyását, a kínai háború eddigi eseményeit, a monzai királygyilkosságot, Ozmán basának, a pleznai oroszoknak életét és hőstetteit, — szóval mindazt, a mi a múlt év eseményeiből érdekes és feljegyzésre méltó. De a politika mellett a tudományról sem feledkezik meg a naptárak vénje. A drót nélkül való telegrafálás problémáját és az e téren elért eredményeket ismerteti bőven, de egyúttal népszerűen, hogy mindenki megérthesse. A szépirodalmi részben hazánk és a külföld legkiválóbb íróinak költeményeivel és elbeszéléseivel gyönyörködteti az olvasót. De legkimerítőbb a naptár közhasználati része és a tisztai címértár. A budapesti kalauztól a posta- és távirda-árszabályig minden gyakorlati tudnivalót magában foglal. A tisztai címértár a legújabb adatok alapján készült, úgy, hogy minden külön címértárt feleslegessé tesz. A szép képekkel illusztrált naptár ára csak 2 korona.

„Henneberg-selyem“

— csak akkor valódi, ha közvetlen tőlem rendeltetik — fekete, fehér s színes, 45 krtól 14 frt 95 krig méterenkint. Mindenkinek postabér- és vámmentesen, házhoz szállítva! Minták postafordultával küldetnek.

Henneberg G., selyemgyáros (cs. és kir. udvari-szállító) Zürichben.

* **Vasárnapi munkaszünet.** A m. kir. keresked. miniszter 81.459. sz. alatt következő rendeletet adta ki: Mindazon üzletekben, melyek különféle húsneműkből előállított hideg élelmi-cikkek elárúsításával foglalkoznak, esti 6 órától 9 óráig árusíthatók: sonka, kolbász-

félék és egyéb hideg felvágottak, valamint sajtok; mindazonáltal azzal a korlátozással, hogy ezen elárúsításnál az üzleti segédzemélyzet igénybe nem vehető, továbbá, hogy a megnevezetteken kívül a vevőközönségnek semmiféle más árucikk ki nem szolgáltatható. Ezen rendelet november 18-ikán lépett életbe.

* **A bártfai fürdőben** leégett házak újjáépítése ügyében a több elvekre vonatkozólag a városi tanács a tulajdonosokkal megállapodásra jutott s gondoskodás történt arról, hogy az új építés a fürdő szépsége, közegészségi követelményei és tűzbiztonsága tekintetében teljesen megfelelő legyen. A tervek elbírálásánál a részletek is a legszigorúbb és gondos tárgyalás alá vétettek s így a fürdőnek ez a része okvetlenül szebben és díszesebben fog a főkeretbe illeszkedni, mint eddig. Az új házak mentén új járdát is létesítenek, mely egészen a fürdőigazgatósági épületig fog megfelelő szélességben meghosszabbíthatni.

* **Egy új kalendárium.** Mikor tíz egynehány évvel ezelőtt megjelent az első Almanach, mindenki elcsodálkozott. Hát így is lehet kalendáriumot csinálni. Egy pár esztendő múlva aztán megjelent a Kincseskalendárium. Nini, hát még ez! S most már a harmadik érdekes fajtája indul meg a kalendáriumnak. Egy darab könyvbe fűzött Amerika ez, mely az Üllői-úti Révai-féle könyvesházból indul országgá, hogy tarka papirosba fűzve hírmondója legyen az időnek és annak, a mi a legközelebb elmúlt időkben történt az irodalom mezején. A naptári rész után nagybecsű szépirodalmi cikkek következnek, a magyar tárcza-írás atyamesterétől Porzótól (Ágai Adolf) egy hosszabb tárcza, egy elmés, finom kis rajz szegény Pap Dánieltől, alighanem legutolsó munkája ennek a legfrancziább eszű, finom lélekrajzólag magyarnak. Van benne cikik Brandestől (Mit olvassunk?), a nagyhírű, tavaly nálunk járt esztétikustól. Azonfelül egész sereg elbeszélés, kis szindarab, kedves, humoros történetkék, például arról, hogy magyarosítottak meg egy német Jókai műveit. Kép és cikik szól a párisi Jókai-kiállításról. Szomaházy István magyarázza humorosan Eötvös Károly művészetét, a kinek arcképe is van a kötetben, s egy levele, mely a magyar érznek és stílusnak egyaránt remeke. A szórakoztató cikkek után pedig ott van az újabb magyar irodalom jelesebb termékeinek bibliográfiája, mindjárt a rendelőlappal megspékelve. Az embernek csak a nevével kell leírni s özönleni fog házába a sok szebbnél-szebb, jobbnál-jobb könyv, a nemzeti szellem e csöndes letéteményesei, a magyar ész, magyar műveltség terjesztői. Azt hiszszük, nem lesz Magyarországon ember, a ki egy párnak alá ne kanyarítaná a nevével. Még a szegény ember is könnyen hozzá jut a maga kívánt könyvéhez, kis havi részlevezés révén. S a mi megint nagyon érdekes: a kiadó cég (Révai Testvérek, Budapest, VIII., Üllői-út 18.) ingyen küldi meg a 172 oldalas nagy kötetet vevőinek s a magyar irodalom barátainak.

* **Karácsony.** Már csak rövid idő választ el bennünket Karácsonytól. S ahogy közeledik Karácsony, úgy gyarapodik a csaiádfók gondja: mit hozzon Jézuska a családnak. A könyv a legméltóbb karácsonyi ajándék. Ez vezette a *Magyar Hírlap*-ot is, mikor elhatározta, hogy fennállásának tizedik évfordulójára egész kis könyvtárt juttat olvasóinak. Teljes tíz regény lesz a *Magyar Hírlap* karácsonyi ajándéka, tíz érdekes könyv. A regényírók, kiknek munkáit az előfizetők megkapják, a következők: Hazai írók: Jókai Mór, Mikszáth Kálmán, Bródy Sándor, Bársony István, Herczeg Ferencz. Külföldiek: Georges Ohnet, Emile Zola, Marcel Prévost, Ridder Haggard, Leo Tolstoj. A könyveket ez év december közepén küldik szét. Erre vonatkozólag pedig a következőket tudatja a kiadóhivatal: Könyvajándékra csakis azok az előfizetők tarthatnak számot, a kik közvetlenül a *Magyar Hírlap* előfizetői. A kik egyenkint vásárolják a lapot, vagy közvetve fizetnek elő tőzsdékben, papirkereskedésben, csomagszállítónál, azok nem részesülhetnek ebben a kedvezményben. A könyvek kiosztása, illetőleg szétküldése olyképp történik, hogy: minden fél éves vagy egész éves előfizető tíz kötet regényt kap, minden negyed éves előfizető öt kötet regényt, minden hónapos előfizető két kötet regényt. E megállapított rendszer alól a kiadóhivatal semmiféle kivételt nem tehet. Erre pedig a decemberi előfizetői lajstrom lesz az irányadó. Így tehát a ki most fél évre vagy negyed évre előfizet: tíz, illetőleg öt kötet regényre tarthat számot. Azok, a kik decemberben egy hónapra fizetnek elő, vagy újítják meg az előfizetésüket, két kötetet kapnak. A küldött regények teljesen új, szépen fűzött könyvek lesznek, a melyek minden könyvtárnak díszére válnak. Előfizetési ár: fél évre 14 korona, negyed évre 7 korona, 1 hónapra 2 kor. 40 fill. A *Magyar Hírlap* kiadóhivatala, Budapest, V., Honvéd-utca 10.

* **Level** által előállított tekintetében a betartására hi nak postaforgal lapok használ szembeötlő b felirással van «Levelező-La fordítása is, sorban és cs alatt állhatn sek egymást forgalomra sz e szerint a k

vagy

vagy

vagy

CORRESPON stb 2. A ne külföldi nemz lapok a mag az 1. pontban francia nyelv látva A mag méztesesen a kifejezés is all különben le állított oly le francia nyelv az egy esetben felírás elmara felírásnak a fr A nemzetköz állított levelez selhetik:

vagy

vagy

CORRESPONDENZ-KA

vagy

3. Kivánatos

lezőlappok a

felírás alatt

postale univo

a felírásnak a

«Egyetemes

ben a francz

az esetben a

s ennek elől

válaszos level

Lap», a válas

feliratot kell

felírásnak fra

tale réponse»

mazására néz

A magánipar

egyébként «E

— a 3. pont

más nyelvű

belföldi, mint

ipar által gy

feliratot és a

6. Nem esnek

ken a felírás

fenti határoz

a melyeknek

tollvonással

eltávolítottak

lapoknak vég

nézve a pos

lapokkal is m

a fenti szabál

ellenesetben

bérmentesítés

terhelhetni.

Felelős sz

Dr. Mikle

Árve

F. hó

helybeli 5000 kil nyilváno

Dr. Kriegl József
 waltái angol

bőrvédő-kenőcse és borax-szappana

1 minden tiltott és ártalmas hatású anyagtól teljesen mentes, a legjobb kenőcs bármilyen bőrtisztatlanság ellen. Egy tégely kenőcs s egy darab borax-szappan 3 kor. 30 fill. előleges beküldése mellett.

Before **After.**

Chief-Office 48, Brixton-Road, London SW.
 Az utalvány címzendő:
THIERRY A. gyógyszerész balzsam-gyára
 Pregrada (Rohitsch mellett).
 Nagybani előírásoknak nagyobb engedmény.

Zongora-hangolásokat
 és javításokat
 úgy a városban, mint vidékre elfogad

Strobel János
 zongorakészítő
 Eperjes, Fő-utca 32.

1 üveg ára 2 kor. 80 fill.

Cs. kir. Moscoviz szarvaslovak részére.

40 esztendő óta udvari paripa-istállóknak, a katonai s nagyobb magánistállóknak sikerrel használják. Bevált nagyobb meneteléseknél erősítésre s izmosításra, kifáradásoknál az izmok feszessé tételére stb., kitünően képesít az idomításoknál. Valódi csak a fenti védőjeggyel. Kapható az összes gyógyszerárakban s fűszerészetben. Főraktár:
Kwizda J. Ferencz
 cs. és kir. osztr.-magy., román kir. s bolg. hercz. udv. szállító, körli gyógyszerész-tel Korneuburgban, Bécs mellett.

Fartoljuk a magyar ipart!

Legjobb Csontlevélpapír

„Adria”

Versenyez a külföld elsőrendű készítményeivel

parisi kiállítás az „Arany érem”-mel kitüntetve.

RIGLER JÓZSEF EDE
 PAPIRNEMÜGYAR RESZVENYTARSASAG
 BUDAPESTEN.

Kapható: Kósch Árpád, Révai Samu, Cattarino Sándor, Stehr Dávidnál.

Karácsonyi ajándékok
 melyen leszállított áron; 40—50%-al olcsóbban kaphatók most

nőiruha-kelmék és confectio

gallér, kabát és köpenyegek

Minták kívánatra bérmentve.

Zavatzky Szilárd
 divat- és vászonkereskedésében Eperjesen.

Kathreiner
 csak valódi az ismert

Kathreiner-csomagokban!

Tehát soha sem nyitva, sem más megtévesztésre alkalmas utáztott csomagokban.

Kathreiner Kneipp-maláta kávéja
 a legizletesebb, egyedül egészséges és egyszerűs mind a legjobb pótkávé a babkávéhoz.

Kathreiner Kneipp-maláta kávéja
 előszeretettel és folyton növekvő eredménnyel élveztetik a családok százezreivel.

Kathreiner Kneipp-maláta kávéja
 a babkávét, a hol annak élvezete, mint az egészségre káros, orvosilag eltiltatik, a legpompásabban helyettesíti!

Cognac

CZUBA-DUROZIER & Cie.
 FRANCZIA COGNACGYÁR, PROMONTOR.
 Mindenütt kapható.

Vezérigénykönyv: RUDA ÉS BLOCHMANN Budapest-Bécs.

Nyomatott Kósch Árpád könyvnyomató-intézetében Eperjesen.

Előfizetés negyedik Hirdetési díj

A

Az utó Eperjes s kapcsolat melyet az Részvényes sz. kir. bizottság képviselő s ez azt nem egy Kétségnek, mely másrészt átviteli Részvételét közérdek csupán e hetetlen életsorsár dokkal s városnak szó Hozzádosítás n éppen ala másítás al lóban tart Közérde kérdéshez nyesen e habár csa testületen nak meg A váró álló szerző

AZ „E

VÖ SZÜLETE DR. KÖRÖSY

Száz év telt s 45 é Esemény reményekben Letharg halál gond körül e szá sugár nélkül halál gond rá utolsó é Egy féls haldoklónak közt a nem a mely fent jedő vándor legnehezebb Egy féls érzetet s ált egy félszáz martyr ragyo

* A Széchenyi